

kaže evropskim velevladim. — Med svet se trosi novica, da je v Carigrad prišlo več nevarnih Armencev. Bog vé, če se ondi zopet ne začne klanje armenskih kristijanov!

Špansko. Vlada namerava dati otoku Kuba samoupravo in mnogo svobodiščin ter upa, da bode potem ondi konec ustaje. Nekateri časniki pa pišejo, da bodo papež posredovali med Španijo in kubanskimi ustaši.

Za poduk in kratek čas.

V podzemljskem Rimu.

(Piše Fr. Kovačič.)

(Dalje.)

V kotu, ki ga delata Apijeva in ardeatinska cesta, se že začnajo pod zemljo katakombe sv. Balbine, ki so pa deloma še zasute in torej nepristopne. Tukaj je stala nekdanja cerkev sv. Balbine, okoli nje pa dišeči vrtovi, kjer so prvi kristijani nabirali cvetlice za grobove svojih rajnih. Dandanes je tukaj vinograd, od cerkve je ostalo le malo razvalin.

Še nekaj minut, pa smo pri vhodu v Kalistove katakombe. Varstvo nad njimi je izročeno trapistom, ki imajo tukaj svoj samostan in ptujcem razkazujejo katakombe. — Pojdi, dragi bralec, z menoj v ta čudni podzemeljski svet!

Globoko v zemljo naju peljejo stopnice v hladne, temne hodnike, kamor še nikdar ni prisvetilo solnce. Otožno brli sveča in nam kaže pot med samimi grobovi, zamolklo bobnijo koraki, ker pod nami in nad nami je vse votlo. Kakor nalašč je vstvarjeno rimsko tlo za katakombe. — Kjer dandanes stoji Rim, so v davnih časih razsajale ognjene sile, hribi so bruhali ogenj iz sebe, zatorej je prst okoli Rima podobna zdrobljeni, prežgani kavi. Lahko se da kopati, drži trdno kakor zid in vleče mokroto v sebe kakor pesek. — V tej zemlji so stari kristijani delali svoje grobove.

Paganski Rimljani so svoje mrtve sežigali in pepel v posodah shranjevali v dragocenih, templjem podobnih grobovih. Kristijani pa, ki so vedeli, da so naša telesa tempelj božji, da se telo kakor seme izroči le za nekaj časa materi zemlji, so svoje rajne pokapali. Njihovi grobovi pa niso kakor naši, ampak kakor je bil Zveličarjev grob v skalo vsekani, tako so tudi prvi kristijani pod zemljo napravili hodnike in v stenah izdolbili ležišča za mrljice. Grobovi so kakor police drug nad drugim, vsakemu je odmerjeno le toliko prostora, kolikor je bilo ravno potrebno za dotičnega mrljica. Na oglih so navadno manjše jamice za pokapanje otrok.

Mrljica so zavili v platno, večkrat tudi mazili in ga položili v izdolbino, potem pa odprtino zazidali. Vkljub številnim grobovom ni bilo v katakombah nikakšnega smrada. Mučencem in drugim imenitnim osebam so odmenili tudi več prostora. Tako nahajamo v katakombah kapelam slične prostore, kjer so ob času preganjanja tudi res opravljali sv. opravilo. — Ko so v Rimu padli prvi mučenci za krščansko vero, so jih imoviti kristijani z velikim spoštovanjem pokopali na svojih zemljiščih, potem so pa tudi druge pokapali okoli njih. Tako so vedno dalje kopali in na ta način so nastali neizmerni podzemeljski prostori, ki se na milje daleč raztezajo.

Kako čuden svet je v teh prostorih! Kakor v mestih tekó ulice na vse strani, tako so tukaj vse križem izprepleteni hodniki. Kdor ni vešč, bi se izgubil, da ne bi nikdar več prišel na svetlo. Kakor po mestih zidajo hiše na več nadstropij, tako tudi v katakombah

stoji jedno nadstropje nad drugim, v nekaterih katakombah so tri, štiri — da, celo pet nadstropij, do 28 metrov globoko pod zemljo. Učeni možje so premerili te prostore; ko bi kdo vse katakombe združil in bi se po njih vozil z železnico, potreboval bi dva dni, če bi hotel videti vse hodnike.

V teh prostorih je okoli štiri milijone grobov, pa še ni vse preiskano. Radoveden čitatelj me bo morda vprašal, kako so mogli prvi kristijani izkopati tako velikanske prostore, da jih neverniki niso zasačili pri delu? — Tako vpraša marsikateri ptujec, ki pride v Rim, toda odgovor je lahek. Nikakor ne smemo misliti, da je preganjanje kristijanov vedno trpelo. Nekateri cesarji so kristijane pustili pri miru in če so jih tudi njihovi namestniki preganjali po drugih deželah, v Rimu so imeli mir večasih po 10, 20, celo 40 let. V tem času so lahko delali v katakombah in jih nikdo ni motil.

Drugič pa — in to je poglavitno — je bila rimska postava jako natančna in je ostro prepovedovala skruniti počivališča rajnih. Rimljanom, dasi so bili pagani, so bila počivališča sveta mesta. Celotrudniki, ki so bili s smrtjo kaznovani, so dobili svoj grob, katerega ni smel nihče motiti. — Rimska postava je dovoljevala, da so se zlasti ubožnejši ljudje zbirali v pogrebna društva; vsak je plačal nekaj v skupno blagajnico, potem so mu pa oskrbeli dostojen pokop. S to postavo so se okoristili tudi kristijani. Trebalo je le naznaniti državni oblasti, da se je ustanovilo pogrebno društvo pod tem ali onim imenom, pa je bilo dovolj.

V življenju mučencev beremo večkrat, da so kristijani pobrali mrtve ostanke in jih dostojno shranili, pa jim nikdo ni za to nič žalega storil. Pokapanje mrljic je bilo pri Rimljanih sveta dolžnost. S početka pa je katakombe varovala tudi lastninska pravica. Imoviti kristijani so dali svoje zemljišče za pokapanje svojih bratov, in če so lastniki pustili kopati na svojem zemljišču, kaj to druge briga? Toda, ko je začelo preganjanje hujše besneti, vse postave in pravice niso nič pomagale.

V mirnih časih so se kristijani v zasebnih hišah shajali k službi božji; ko se je pa začelo preganjanje in v mestu niso bili več varni, tedaj so se v katakombah shajali. Toda rimski cesarji so kmalu prepovedali, da se ne snejo shajati v katakombah, ko pa to ni nič pomagalo, so katakombe zaplenili in zaprli. A kristijani so imeli skrivne uhode in so se vkljub temu zbirali na grobovih svojih rajnih. Večkrat jih je paganska drhal napadla v katakombah in mnogi so našli ondi mučeniško smrt. — Posebno na smrtni dan imenitnih mučencev, so se v velikem številu zbirali na njihovih grobovih in opravljali službo božjo.

(Dalje prih.)

Smešnica. Oče vpraša učitelja: »Kako se pa kaj moj sinek v šoli uči?« — Učitelj: »Se velja; pa glave nima!« — Oče: »Kaj, glave nima? Ali jo je zgubil?«

Razne stvari.

Domače. (Zaradi celjske slov.-nemške gimnazije) je izjavil naučni minister v proračunskem odseku gosposke zbornice, da bode to gimnazijo vzdrževalo ministerstvo do jeseni, na jesen pa ta zadeva zopet pride v državni zbor.

(Mariborski prusaki) so minoli ponedeljek v kazini praznovali 26letnico nemškega »rajha«. Govorili so inženir Jansky, urednik H. Kordon, ki je zgodovini nekaj zausnic prisolil, in neki dijak. Slavnost je povečšaval g. Dobrovolny, učitelj petja na gimnaziji, z igranjem glasovira. Strije Zindler, denite si Dobrovolnega, tega